

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığından:

**XYLELLA YAPRAK YANIKLIĞI İLE MÜCADELE
HAKKINDA YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Xylella fastidiosa (Wells et al)'nın varlığının ve yayılış alanlarının tespiti, yayılmasının engellenmesi ve eradikasyonu ile mücadeleyle ilişkin alınacak asgari önlemleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Xylella fastidiosa'nın sürveyi, tespit edilmesi, mücadelesi, yayılmasının engellenmesi ve eradike edilmesine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 15 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Araştırma: Araştırma kuruluşlarının araştırmacıları tarafından projeli olarak yürütülen çalışmaları,
- b) Araştırma kuruluşu: Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, zirai mücadeleye yönelik araştırma ve uygulama faaliyetlerini yürüten enstitü müdürlüklerini,
- c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ç) Belirlenmiş bitki: Konukçu bitkiler ile EK-1'de listelenmiş, tohumları hariç dikim amaçlı bütün bitki cins veya türleri ile Avrupa Birliğinde zararlı organizmaya karşı duyarlı olduğu tespit edilmiş olan, Avrupa Birliğince sürekli güncellenerek yayımlanan ve Bakanlık internet sitesi üzerinden de ulaşılabilen bitki cins veya türlerini,
- d) Bitki Pasaportu: Bitki sağlığı ile ilgili 12/1/2011 tarihli ve 27813 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte belirlenen bitki sağlığı standartlarının ve özel şartların karşılandığını gösteren, çeşitli bitki ve bitkisel ürünler için standart hale getirilmiş, Bakanlıkça belirlenen usullere uygun olarak hazırlanan ve Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilenler tarafından düzenlenen resmi etiketi veya belirli ürünler için Bakanlıkça kabul edilen etiket dışındaki işareti,
- e) Bulaşık alan: Zararlı organizmanın tespit edildiği ve sınırlarının belirlendiği alanı,
- f) EPPO: Avrupa ve Akdeniz Bitki Koruma Örgütünü,
- g) Eradike/eradikasyon: Xylella yaprak yanıklığının, tespit edildiği alandan yok edilmesine yönelik uygulanan bitki sağlığı tedbirlerini,
- ğ) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- h) ISPM 9: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Zararlı Organizma Eradikasyon Programı Rehberini,
- ı) ISPM 14: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Zararlı Risk Yönetimi İçin Sistemlerin Yaklaşımlarında Entegre Tedbirlerin Kullanımını,
- i) ISPM 31: Bitki Sağlığına İlişkin Uluslararası Standartlar, Sevkiyat Örnekleme Yöntemlerini,
- j) İn vitro ortam: Bitkilerin test tüpü, petri kabı, kültür ortamı gibi ortamlarda yetiştirilmelerini veya bulunmalarını,
- k) Konukçu bitki: Zararlı organizmanın ülkemizde tespiti halinde Bakanlıkça internet sayfasında güncellenerek yayımlanacak olan, ülkemiz topraklarında yetişen ve söz konusu zararlı organizmaya duyarlı olduğu belirlenen tohumları hariç dikim amaçlı bütün bitki cins veya türlerini,
- l) Koruma alanı: Bulaşık olduğu bilinen ve karantina tedbirlerinin uygulamaya konulduğu alanı,
- m) Laboratuvar: Bakanlığa bağlı zirai mücadele araştırma faaliyetlerini yürüten enstitü ve zirai karantina müdürlüklerinin laboratuvarlarını,
- n) Müdürlük: Tarım ve Orman il/ilçe müdürlüklerini,
- o) Operatör: Bitkilerle ilgili çoğaltma, büyütme ve korumayı içeren üretim, dikim, yetiştirme, yetiştiricilik, ülke topraklarındaki hareketi ile piyasada kullanılabilir hale getirme faaliyetlerinin bir veya birden çoğu ile profesyonel olarak meşgul olan kişileri,
- ö) Sınırlandırılmış alan: Bulaşık alan ile tampon bölgeden oluşan alanı,
- p) Sürvey: Bir alanda hangi türlerin var olduğunu ya da zararlı organizma popülasyonunun özelliklerini belirlemek için belirli bir süre boyunca yürütülen resmi prosedürü,

- r) Tampon bölge: Bulaşık alan olarak tespit edilmiş bölge sınırlarından başlamak üzere, bulaşık alanın tamamını çevreleyecek şekilde en az 5 km genişliğinde tedbir alınmış ve sınırları belirlenmiş alanı,
- s) Vektör: Herhangi bir patojeni taşıyan ve bulaşmasında rol oynayan organizmayı,
- ş) Zararlı organizma: *Xylella fastidiosa* (*Xylella* yaprak yanıklığı)'nın tüm alt türlerini,
- t) *Xylella fastidiosa* (Wells et al): Konukçu bitkilerin sadece ksilem demetlerinde bulunan, vektör böcekler ile nakledilen, ksilem demetlerini tıkaması sonucunda, bitkinin su ve besin maddesi ihtiyacını karşılayamamasına neden olan bakteriyel etmeni,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Zararlı Organizmanın Varlığından Şüphelenilmesi veya Tespiti, Zararlı Organizma Sürveyleri, Sınırlanmış Alanların Oluşturulması

Zararlı organizmanın varlığından şüphelenilmesi veya tespiti

MADDE 5 – (1) Zararlı organizmanın varlığından şüphelenen veya haberdar olanlar, derhal müdürlüğü bilgilendirir ve zararlı organizmanın varlığı veya şüpheli varlığı hakkında tüm bilgileri müdürlüğe sağlar. Müdürlük bu bilgiyi derhal kaydeder.

(2) Müdürlükler, zararlı organizmanın varlığı veya şüpheli varlığı hakkında bilgilendirildiğinde, tüm gerekli önlemleri alarak, durumu bölge araştırma kuruluşuna bildirir. Zararlı organizmanın varlığının doğrulanması halinde laboratuvar vakit kaybetmeden Genel Müdürlüğü ve ilgili müdürlüğü bilgilendirir.

(3) Müdürlükler, sorumluluğu altında olan, zararlı organizma ile bulaşık olabilecek bitkilere sahip kişilere derhal zararlı organizmanın varlığı veya şüpheli varlığı, olası sonuçları, riskleri ve alınacak önlemler hakkında bilgi verir.

(4) Zararlı organizma ile bulaşık bitkilerin tespit edilmesi halinde Genel Müdürlük tarafından Acil Eylem Planı hazırlanır.

Zararlı organizma sürveyleri ve teşhisi

MADDE 6 – (1) Müdürlükler, belirlenmiş bitkilerde zararlı organizmanın varlığına dair yıllık olarak sürvey yürütür.

(2) Sürveyler, görsel muayeneleri ve zararlı organizma tarafından herhangi bir bulaşıklık şüphesi olması durumunda numune toplanması ve bu numunelerin analiz edilmesini kapsar. Sürveyler, sağlıklı bilimsel ve teknik ilkeleri temel alır ve zararlı organizmanın görsel muayene, numune alma ve analiz yoluyla tespit etme olasılığı açısından yılın uygun zamanlarında gerçekleştirilir. Söz konusu sürveylerde, mevcut bilimsel ve teknik kanıtlar, zararlı organizmanın ve vektörlerinin biyolojisi, belirlenmiş bitkilerin varlığı ve biyolojisi ve zararlı organizmanın varlığı hakkında diğer uygun bilgiler dikkate alınır. Sürveyler sırasında ayrıca Bakanlık internet sayfasında yayımlanan *Xylella* Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatı ve ilgili teknik kılavuzlar da dikkate alınır.

(3) Zararlı organizmanın sınırlanmış alan dışındaki bölgelerde varlığı, tek bir moleküler analiz ile taranır ve sonuçların pozitif çıkması durumunda zararlı organizmanın varlığı uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilecek ve genomun farklı bölümünü hedefleyen en az bir farklı pozitif moleküler analiz daha yapılarak tespit edilir. Zararlı organizmanın ve alt türlerinin teşhisine yönelik olarak yapılan bu testler EPPO tarafından yayımlanan standart teşhis protokolünde yer alan metotlardan seçilir.

(4) Zararlı organizmanın sınırlanmış alanlardaki varlığı, tek bir analiz ile taranır ve sonuçların pozitif çıkması durumunda zararlı organizmanın varlığı uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilecek en az bir pozitif moleküler analiz daha yapılarak tespit edilir. Zararlı organizmanın ve alt türlerinin teşhisine yönelik olarak yapılan bu testler EPPO tarafından yayımlanan standart teşhis protokolünde yer alan metotlardan seçilir.

Sınırlanmış alanların oluşturulması

MADDE 7 – (1) Müdürlükler, zararlı organizmanın varlığının tespit edildiği yerlerde gecikmeden “sınırlanmış alan” oluşturur.

a) Zararlı organizmanın belirli bir alt türünün varlığının tespit edildiği durumda yalnızca o alt tür için sınırlanmış alan oluşturulabilir.

b) Birden fazla alt türün varlığının tespit edildiği yerlerde, zararlı organizma ve onun tüm olası alt türleri ile ilgili olarak söz konusu alan sınırlanır.

c) Bir alt türün varlığının tespitinin karara bağlanmadığı durumda, zararlı organizma ve onun olası tüm alt türleri ile ilgili olarak söz konusu alan sınırlanır.

ç) Alt türlerin varlığının tespiti 6 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen testlerin sonuçlarına dayanır.

(2) Sınırlanmış alan, bulaşık alan ve tampon bölgeden oluşur. Bulaşık alan; zararlı organizma ile bulaşık olduğu bilinen bütün bitkileri, benzer bulaşıklık belirtileri gösteren bütün bitkileri ve bulaşık bitkilerin çok yakınında veya bulaşıklık gösteren bitkiler veya bulaşık bitkilerden yetiştirilen bitkiler ile ortak üretim kaynağından olmaları nedeniyle zararlı organizma ile bulaşık olma riski taşıyan tüm diğer bitkileri kapsar.

(3) Tampon bölge, bulaşık alanı çevreleyen en az 5 km genişlikte oluşturulur. Zararlı organizmanın varlığının ilk olduğu ve herhangi bir yayılmaya yol açmadığına dair yüksek güven derecesi varsa ve;

a) Bulaşık olduğu tespit edilen bitkinin etrafındaki 100 m yarıçapında tüm konukçu bitkilerin sağlık durumlarına bakılmaksızın derhal ortadan kaldırılması,

b) Bulaşık olduğu bilinen bir alanda, bulaşıklığın belirlendiği tarihten itibaren yapılan eradikasyon çalışmalarından sonra Bakanlığın Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatına uygun olarak her yıl yapılan ve resmi analizlerle desteklenen sürveylerin sonucunda zararlı organizma ile ilgili herhangi bir bitkide bulaşıklık tespit edilmemesi ve kullanılan bu analizlerin, belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkileri de kapsayan, %1 veya üzerinde bulaşık olan bitkilerin varlığını %99 güven aralığı ile tespit edebilme kabiliyetine sahip bir numune alma planına dayanması,

c) Bulaşık alanı çevreleyen, genişliği en az 5 km olan bir bölgede bir sınırlandırma sürveyinin gerçekleştirilmesi ve zararlı organizmanın o bölgede bulunmadığı sonucuna varılması; bulaşık alanı çevreleyen, en az 1 km genişlikteki bir alanın 100 m×100 m'lik bölümlere, tampon bölgenin geri kalanının da 1 km×1 km'lik bölümlere ayrıldığı bu sürveyde bu bölümlerin her birinde, ilgili müdürlüğün belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkileri de kapsayan görsel muayene, numune alma ve analiz işlemlerini gerçekleştirilmesi,

ç) Bulaşık alan içerisinde eradikasyon tedbirlerinin alınmasından itibaren vektörlerin uçuş dönemi boyunca iki kez uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilen analizler sonucunda zararlı organizmayı taşıyan herhangi başka bir vektörün tespit edilmemesi ve bu analizlerin, zararlı organizmanın doğal yayılımının söz konusu olmadığı sonucunu ortaya koyması,

koşullarının hepsinin gerçekleşmesi durumunda, tampon bölge 1 km'den daha az olmayan bir genişliğe indirilebilir.

(4) Tampon bölgenin genişliği azaltılırken, ilgili müdürlük araştırma kuruluşu ile birlikte gerekçeli bir rapor hazırlayarak Genel Müdürlüğe bilgi verir.

(5) 10 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca ilan edilen koruma alanlarında uygulanacak tedbirler söz konusu olduğunda, tampon bölge en az 10 km genişliğinde olmalıdır.

(6) Bölgelerin kesin sınırlandırılması, sağlam bilimsel ilkelere, zararlı organizma ve vektörlerinin biyolojisine, bulaşıklık seviyesine, vektörlerin varlığına ve ilgili alanda belirlenmiş bitkilerin dağılımına dayandırılır.

(7) Zararlı organizma varlığının tampon bölgede onaylanması durumunda, bulaşık alan ve tampon bölgenin sınırları derhal gözden geçirilir ve buna uygun olarak değiştirilir.

(8) Müdürlükler tarafından yapılan bildirimlere göre, Genel Müdürlük, sınırlandırılmış alanların listesini oluşturur ve güncelleyerek Bakanlık internet sayfasında yayımlar.

(9) Sınırlandırılmış alanda, 6 ncı maddeye göre yürütülen sürvey ve 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (f) bendine göre yürütülen izleme sonuçlarına göre, 5 yıl boyunca zararlı organizmanın varlığı tespit edilmezse, bu sınırlama kaldırılabilir. Bu tür durumlarda, ilgili müdürlük, Genel Müdürlüğü bilgilendirir.

(10) Dokuzuncu fıkraya istisna olarak ilgili müdürlük, üçüncü fıkra uyarınca tampon bölgede en az 1 km olacak şekilde azaltma işlemi yaptığı durumlarda;

a) Üçüncü fıkra uyarınca alınan tedbirler sonucunda, zararlı organizmanın varlığına dair tespit ilk olması, izole edilmiş bir vaka olması ve ilgili sınırlandırılmış alanda herhangi bir yayılma eyleminin meydana gelmediği sonucuna yüksek bir güven derecesiyle varılması,

b) Sınırlandırmanın kaldırma dönemine yakın bir zamanda, sınırlandırılmış alan içerisinde Bakanlığın Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatını dikkate alan, uluslararası standartlar uyarınca %1 veya üzerinde bulaşık olan bitkilerin varlığını %99 güven aralığı ile tespit edebilme kabiliyetine sahip bir numune alma planını kullanan ve belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkileri de kapsayan resmi analizlerin uygulanması,

koşullarının karşılanması kaydıyla sınırlandırmanın ilk kurulduğu tarihten itibaren 12 ay geçtikten sonra sınırlandırılmış alanı kaldırabilir.

(11) Sınırlandırılmış bir alanın onuncu fıkraya göre kaldırıldığı durumlarda, daha önceden tesis edilen sınırlandırılmış alanda yer alan belirlenmiş bitkiler takip eden iki yıl boyunca yoğun bir şekilde incelenir. Söz konusu inceleme, uluslararası standartlar uyarınca %1 veya üzerinde bulaşık olan bitkilerin varlığını %99 güven aralığı ile tespit edebilme kabiliyetine sahip bir numune alma planı kullanılarak gerçekleştirilir ve zararlı organizmanın yakın çevrelerde potansiyel yayılması ile ilgili olan bilimsel ve teknik ilkeleri esas alır ve belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkileri de kapsar.

(12) İlk tesis edildiği tarihten itibaren 12 ay geçtikten sonra herhangi bir sınırlandırılmış alanı kaldırırken ilgili müdürlük, araştırma kuruluşu ile birlikte gerekçeli bir rapor hazırlayarak Genel Müdürlüğe bilgi verir.

(13) Birinci fıkraya istisna olarak müdürlükler;

a) Zararlı organizmanın, üzerinde bulunduğu bitkilerle birlikte yakın bir zamanda bölge içerisinde taşındığı veya zararlı organizmanın vektörlerinden fiziksel olarak korunduğu bir yerde bulunduğu yönünde kanıt bulunması,

b) Bu bitkilerin, ilgili alana girişlerinden önce bulaşık olduklarına ilişkin bulgular bulunması,

c) Bu bitkilerin çevresinde uluslararası geçerliliği kabul edilmiş analiz yöntemlerine uygun olarak gerçekleştirilmiş analizlere dayalı olarak zararlı organizmayı taşıyan herhangi bir vektör tespit edilmemesi,

şartlarının hepsinin bir arada bulunması durumunda sınırlandırılmış alan oluşturulamaya karar verebilir.

(14) On üçüncü fıkrada belirtilen durumlarda müdürlüklerce aşağıdaki işlemler yapılır:

- a) Zararlı organizmanın ilk tespit edildiği bitkiler hariç olmak üzere herhangi bir bitkinin bulaşık olup olmadığını tespit etmek için en az 2 yıllık bir süre boyunca yıllık sürvey yürütür.
- b) Bu sürveye göre, sınırlandırılmış alan oluşturmaya gerek olup olmadığını tespit eder.
- c) Sınırlandırılmış alanın oluşturulmamasına ilişkin gerekçeyi ve (a) bendinde belirtilen sürvey sonuçlarına göre mevcut durumu Genel Müdürlüğe bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bulaşık Alanlarda Konukçu Bitkilerin Dikimine Yönelik Yasaklama ve İstisna, Eradikasyon Tedbirleri ve Koruma Tedbirleri

Bulaşık alanlarda konukçu bitkilerin dikimine yönelik yasaklama ve istisna

MADDE 8 – (1) Zararlı organizmanın vektörleriyle girişine karşı fiziksel olarak korunan alanlar hariç, bulaşık alanlarda konukçu bitkilerin dikimi yasaktır.

(2) Müdürlükler, birinci fıkraya istisna olarak, 10 uncu maddenin yedinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen 20 km'lik alan hariç olmak üzere, 10 uncu madde uyarınca koruma tedbirlerinin uygulandığı koruma alanlarında konukçu bitkilerin ekimine yönelik yetkiyi Genel Müdürlükten onay almak suretiyle verebilir. Bu yetkileri verirken ilgili müdürlük, zararlı organizmaya dirençli veya toleranslı olarak değerlendirilen türlere ait konukçu bitkileri tercih eder.

Eradikasyon tedbirleri

MADDE 9 – (1) Müdürlükler, 7 nci maddeye göre oluşturulan sınırlandırılmış alanlarda aşağıda yer alan tedbirleri alır:

a) Zararlı organizma tarafından bulaşık olduğu analizlerle tespit edilerek belirlenmiş bitkilerin 100 m yarıçapı içinde bulunan aşağıdaki bitkileri derhal imha eder:

1) Sağlık durumlarına bakılmaksızın, konukçu bitkileri.

2) Zararlı organizma tarafından bulaşık olduğu bilinen bitkileri.

3) Zararlı organizma tarafından muhtemel bulaşıklık belirtileri gösteren veya zararlı organizma tarafından bulaşık olacağından şüphelenilen bitkileri.

b) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine istisna olarak, müdürlükler, resmi olarak tarihi değer taşıyan bitkiler olarak belirlenmiş münferit konukçu bitkilerin ortadan kaldırılmasına gerek olmadığına;

1) Söz konusu konukçu bitkilerden, 6 ncı maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre numune alınması, bu madde uyarınca analizlerinin yapılması ve zararlı organizma tarafından bulaşık olmadığına teyit edilmesi,

2) Münferit konukçu bitkilerin veya söz konusu alanın zararlı organizmanın daha da yayılmasına katkıda bulunmayacak şekilde vektörlerden uygun şekilde fiziksel olarak izole edilmesi,

3) Zararlı organizmanın ve vektörlerinin yönetimi için uygun tarımsal uygulamaların gerçekleştirilmesi,

4) Herhangi bir istisna yapılmadan önce ilgili müdürlüğün bu bendin (1) numaralı alt bendinde atıfta bulunulan numune alma ve analiz sonuçları, (2) ve (3) numaralı alt bendinde atıfta bulunulan tedbirler, bunların gerekçeleri ve bitkilerin konumu hakkında Genel Müdürlüğü bilgilendirmesi ve Bakanlığın, bu tür bir istisna yapılan konukçu bitkilerin listesini ve konumunu yayımlaması,

5) Bu bitkilerin her birinin, vektörün uçuş döneminde, zararlı organizmanın belirtileri ve fiziksel izolasyonun uygunluğunu kontrol etmek amacıyla resmi olarak denetlenmesi ve belirtiler mevcut olduğunda bitkinin, zararlı organizmanın varlığı için numune alma ve analiz işlemlerine tabi tutulması,

koşullarının tümünün yerine getirilmesi kaydıyla karar verebilir.

c) Müdürlükler, ISPM 31'e göre, bulaşık bitkilerin her birinin 100 m yarıçapı içinde bulunan belirlenmiş bitkilerden numune alarak analiz yaptırmak üzere laboratuvara gönderir.

ç) Müdürlükler, (a) bendinde belirtilen bitkilerin imha edilmesinden önce zararlı organizmanın vektörlerine ve bu vektörleri barındırabilen bitkilere karşı bitki sağlığı tedbirlerini uygular. Bu tedbirler, uygun görüldüğü takdirde, bitkilerin imha edilmesini de içerir.

d) Müdürlükler, mahallinde veya bulaşık alan içerisinde yer alan bu amaçla tasarlanmış yakın bir yerde, zararlı organizmanın yayılışını engelleyecek şekilde (a) bendinde belirtilen bitkileri ve bitki kısımlarını imha eder.

e) Müdürlükler, bulaşıklığın kökenini belirlemek için uygun araştırmaları gerçekleştirir. Sınırlandırılmış alan oluşturulmasından önce taşınmış olanlar da dâhil olmak üzere ilgili bulaşıklık durumu ile bağlantılı olan belirlenmiş bitkileri izler. Bu araştırmaların sonuçları, ilgili bitkilerin geldiği müdürlüklere, bu bitkilerin transit geçtiği müdürlüklere ve bu bitkilerin taşındığı müdürlüklere iletilir ve ayrıca Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

f) Müdürlükler, Bakanlık internet sayfasında yer alan Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatına göre zararlı organizmanın varlığını yıllık sürveylerle izler. 6 ncı maddenin ilgili hükümlerine uygun olarak belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkilerin yanı sıra belirlenmiş bitkilere ilişkin görsel muayene, numune alma ve analiz işlemlerini gerçekleştirir. Tampon bölgelerde sürvey alanı, bulaşık alanı çevreleyen en az 1 km genişlikteki bir alanda 100 m × 100 m'lik bölümlere, tampon bölgenin geri kalanında 1 km × 1 km'lik bölümlere ayrılır ve bu bölümlerin her birinde, ilgili müdürlük belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen bitkileri de kapsayan görsel muayene, numune alma ve analiz işlemlerini gerçekleştirir.

g) Müdürlükler, zararlı organizmanın tehlikesi, ülkeye girişi ve yayılmasını engellemek amacıyla alınacak tedbirler hakkında toplumu bilinçlendirir, sınırlandırılmış alanları belirten yol işaretlerini yerleştirir.

ğ) Müdürlükler, gerektiğinde, özellikle bulunduğu konuma, kamu veya özel mülkiyet veya sorumluluğu olan kişi veya tüzel kişiye ait olduğuna bakılmaksızın, bulaşık veya bulaşıklığından şüphelenilen bitkilerin tümüne erişebilirlik ve uygun imha ile ilgili olarak, eradikasyonu önleyecek, engelleyecek veya geciktirecek sebeplere yönelik tedbirleri alır.

h) Müdürlükler, ISPM 9 ve ISPM 14'e uygun entegre bir yaklaşım uygulayarak, zararlı organizmanın eradikasyonuna ilişkin ilave tedbirleri alır.

ı) Müdürlükler, zararlı organizma ve vektörlerinin yönetimi için uygun bitki sağlığı tedbirlerini uygular.

Koruma tedbirleri

MADDE 10 – (1) 9 uncu maddeye istisna olarak, koruma alanı olarak ilan edilen bulaşık alanlardaki sorumlu resmi kurumlar, iki ila on birinci fıkralar arasında öngörülen sınırlama tedbirlerini uygulamaya karar verebilir.

(2) Müdürlükler, yedi ila on birinci fıkralar arasında atıfta bulunulan resmi sürveylere dayanarak zararlı organizma ile bulaşık olduğu tespit edilen tüm bitkileri ortadan kaldırır. Söz konusu ortadan kaldırma işlemi, zararlı organizmanın varlığının resmi olarak tanımlanmasından hemen sonra gerçekleştirilir. Zararlı organizmanın ortadan kaldırılması sırasında ve bu işlem sonrasında yayılmasını önlemek amacıyla gerekli tüm tedbirler alınır.

(3) Müdürlükler, ISPM 31'e uygun olarak, ikinci fıkrada belirtilen bitkilerin ve zararlı organizma tarafından bulaşık olduğu tespit edilen bitkilerin 100 m yarıçapındaki konukçu bitkilerden numune alarak laboratuvarında analiz ettirir. Bu analiz işlemi, düzenli aralıklarla ve yılda en az iki defa gerçekleştirilir.

(4) Müdürlükler, ikinci fıkrada belirtilen bitkilerin imhasından önce, zararlı organizmanın vektörlerine ve bu vektörlerin konukçusu olabilecek bitkilere karşı uygun bitki sağlığı tedbirlerini alır. Bu tedbirler, uygun görüldüğünde bitkilerin imhasını da içerir.

(5) Müdürlükler, mahallinde veya sınırlandırılmış alan içerisinde bu amaçla tasarlanmış yakın bir alanda, zararlı organizmanın yayılmasını engelleyecek şekilde ikinci fıkrada belirlenmiş bitkileri ve bitki kısımlarını imha ettirir.

(6) Müdürlükler, zararlı organizma ve vektörlerinin yönetimi için uygun kültürel tedbirlerin uygulanmasını sağlar.

(7) Müdürlükler, Bakanlık internet sayfasında yer alan Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatını dikkate alarak, zararlı organizmanın mevcudiyetini asgari;

a) 11 inci maddenin üçüncü fıkrasında atıfta bulunulan alanların yakınında,

b) Belirli kültürel, sosyal veya bilimsel değere sahip bitkilerin bulunduğu alanların yakınında,

c) Bulaşık alan olarak listelenen ve müdürlük toprakları içerisinde olması halinde bu bulaşık alanların sınırından itibaren en az 20 km mesafede,

bulunan yerlerde yıllık resmi sürveylerle izler.

(8) Yedinci fıkradaki sürveyler, 100 m × 100 m'lik karelerde yapılır. Müdürlükler, bu karelerin her birinde 6 ncı maddenin ilgili hükümlerine uygun olarak belirti veren bitkilerle beraber bu bitkilerin yakınındaki belirti vermeyen belirlenmiş bitkilere ilişkin görsel muayene, numune alma ve analiz işlemlerini gerçekleştirir.

(9) Müdürlükler, yedinci fıkranın (c) bendinde atıfta bulunulan yerlerde, zararlı organizmanın mevcudiyetinin resmi olarak herhangi bir şekilde tespit edilmesi halinde durumu Genel Müdürlüğe ve diğer müdürlüklere derhal bildirir.

(10) Söz konusu koruma alanı birden fazla müdürlüğün üretim alanlarını kapsıyorsa, sürveyler bulaşıklık tespit edilen İl Müdürlüğü koordinasyonu ile diğer müdürlüklerle birlikte yürütülür.

(11) Yedinci fıkranın (c) bendi, tamamen koruma alanı olan ve en yakın müdürlük topraklarına 10 km'den daha fazla mesafede bulunan adalar açısından uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Belirlenmiş Bitkilerin Ülke İçindeki Hareketi, İn Vitro Ortamda Büyüyen Belirlenmiş Bitkilerin Ülke İçindeki Hareketleri, İzlenebilirlik, Belirlenmiş Bitkilerin Hareketleri Hakkında Resmi Kontroller, Yetkilendirilmiş Alanlar Listesi, Tedbirlere İlişkin Raporlama ve Bilgilendirme

Belirlenmiş bitkilerin ülke içindeki hareketi

MADDE 11 – (1) Bu madde hükümleri; tüm üretim dönemi boyunca in vitro olarak yetiştirilen bitkiler veya Ek 2'de listelenen belirlenmiş bitki türlerine ait bitkiler dışındaki bitkilerin hareketi için uygulanır.

(2) Yaşamının en azından bir kısmını, 7 ncı maddeye göre oluşturulmuş sınırlandırılmış alanlarda geçiren belirlenmiş bitkilerin sınırlandırılmış alanların dışına ve bulaşık alandan tampon bölgeye hareketi yasaktır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralara istisna olarak, belirlenmiş bitkiler aşağıda bulunan koşulların tamamının yerine getirildiği bir alanda yetiştirilmişse ve yetkilendirilmişse ülke içerisinde hareket gerçekleştirebilir:

a) Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmeliğe göre kayıtlı olması.

b) İlgili ISPM'ler göz önüne alınarak, sorumlu müdürlük tarafından zararlı organizma ve vektörlerinin bulunmadığının belgelenmesi.

c) Vektörler aracılığı ile zararlı organizmanın girişine karşı fiziksel korumanın bulunması.

ç) Yılda iki kez resmi denetimlere tabi tutulmuş ve zararlı organizma ile bulaşık olduğu veya belirtilerin bulunduğu tespit edilen ve bu belirtilerin derhal ortadan kaldırıldığı ve söz konusu ortadan kaldırma işleminden önce zararlı organizmanın vektörlerine karşı uygun bitki sağlığı işlemlerinin uygulandığı 100 metre genişliğinde bir bölge ile çevrili olması.

d) Bitkilerin, yılın uygun zamanlarında, zararlı organizmanın vektörlerinden ari olmasını sağlayacak şekilde, gerekli olduğu takdirde bitkilerin ortadan kaldırılmasını da içeren bitki sağlığı tedbirlerine tabi tutulması.

e) Bakanlık internet sayfasında Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatını dikkate alarak, (ç) bendinde atıfta bulunulan bölge ile birlikte her yıl en az iki resmi denetime tabi tutulması.

f) Söz konusu alanda belirlenmiş bitkilerin yetiştirilme süresi boyunca, zararlı organizma belirtilerinin ve vektörlerinin tespit edilmemesi veya şüpheli belirtiler gözlemlenmiş; ancak laboratuvar tarafından analizlerle zararlı organizmanın olmadığına teyit edilmesi.

g) Belirlenmiş bitkilerin yetiştirilme süresi boyunca, (ç) bendinde belirtilen bölgede herhangi bir zararlı organizma belirtisinin bulunmaması veya şüpheli belirtiler gözlemlenmiş; ancak zararlı organizmanın olmadığına analiz yapılarak teyit edilmesi.

(4) Her bir alandan, belirlenmiş bitkilerin her bir türünü temsil eden numuneler her yıl en uygun zamanda alınarak laboratuvar tarafından analiz işlemine tabi tutulur ve zararlı organizmanın olmadığı, uluslararası geçerliliği kabul edilmiş analiz yöntemlerine uygun olarak teyit edilir.

(5) Hareket zamanına en yakın zamanda, belirlenmiş bitki partileri; ISPM 31'e göre, %1 veya daha üstü bulaşık bitkinin varlığını % 99 güvenilirlik ile tespit edebilen ve özellikle zararlı organizmanın şüpheli belirtilerini taşıyan bitkilere odaklanmış bir numune planı kullanılarak görsel kontrol, numune ve uluslararası geçerli test metodlarına göre yapılan bir moleküler teste tabi tutulur.

(6) Birinci ve beşinci fıkralara istisna olarak, tohumları haricinde dikim amaçlı dormant dönemdeki asmaların ülke içerisindeki sınırlandırılmış alanların içerisinde veya dışına taşınması için;

a) Bitkinin, Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmeliğe göre kayıtlı bir yerde büyümüş olması,

b) Harekete mümkün olan en yakın zamanda, yetkilendirilmiş bir ısıl işlem tesisinde uygun ısıl işlemden geçirilmesi; bu amaçla dormant bitkilerin ilgili EPPO standartlarına uygun olarak 50°C'ye getirilmiş su içerisine 45 dakika batırılması,

koşullarının her ikisinin de gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

(7) Hareketten önce, belirlenmiş bitki partileri, zararlı organizmanın vektörlerinden herhangi birine karşı bitki sağlığı tedbirlerine tabi tutulur.

(8) Sınırlandırılmış alanın içinde veya dışına hareket eden belirlenmiş bitkiler, zararlı organizma veya vektörlerinin bulaşmasını engelleyecek şekilde kapalı konteynurlarda veya ambalajlarda taşınır.

(9) Yaşamlarının en azından belirli bir bölümünde sınırlandırılmış alanda yetiştirilen belirlenmiş bitkilerin, yalnızca bitki pasaportunun eşlik etmesi koşulu ile ülke topraklarında taşınmasına izin verilir.

(10) Sınırlandırılmış alanda yetiştirilmemiş konukçu bitkilerin ise yalnızca;

a) Zararlı organizmanın varlığına yönelik olarak uluslararası standartlara uygun şekilde analiz yapmanın yanı sıra Bakanlık internet sayfasında Xylella Yaprak Yanıklığı Sürvey Talimatını dikkate alarak yıllık sürvey ve zararlı organizmanın belirtileri ile ilgili olarak da numune alma işlemine tabi olan bir alanda yetiştirilmiş olması,

b) Bu bitkilere, bitki pasaportunun eşlik ediyor olması,

koşullarını sağlaması durumunda ülke içinde taşınmasına izin verilir.

(11) Bununla birlikte, *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. ve *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb'in, tohumları hariç, dikim amaçlı bitkilerin; %5 oranındaki bulaşık bitkinin %99 güven aralığı ile tespit edilebildiği bir numune planı kullanılarak belirtilen zararlı organizmanın bulunmadığının teyit edildiği uluslararası standartlara uygun analizlere tabi tutulmalarının yanı sıra; Bakanlığın web sayfasında yer alan Xylella fastidiosa sürvey talimatı göz önünde bulundurularak yıllık olarak numunelerin ve resmi kontrollerin yürütüldüğü bir alanda yetiştirilmeleri durumunda ülke içerisinde dolaşımına izin verilecektir. Ek olarak, ülke içinde hareket edecek olan ekime yönelik her bir *Polygala myrtifolia* L.'nin üretim alanından ilk hareketinden önce, hareket zamanına mümkün olan en yakın zamanda, %5 oranındaki bulaşık bitkinin %99 güven aralığı ile tespit edilebildiği bir numune planı kullanılarak belirtilen zararlı organizmanın bulunmadığının teyit edildiği uluslararası standartlara uygun analizlere tabi tutulmalarının yanı sıra; Bakanlığın web sayfasında yer alan Xylella fastidiosa sürvey talimatı göz önünde bulundurularak resmi görsel muayene ve numune almaya tabi tutulacaktır. 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasına istisna olarak, zararlı organizmanın varlığı, tek bir analiz ile taranır ve sonuçların pozitif çıkması durumunda zararlı organizma varlığı uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilecek en az bir pozitif moleküler analiz ile tespit edilir. Zararlı organizmanın ve alt türlerinin tespitine yönelik söz konusu analizler Bakanlık veri tabanında listelenir.

(12) Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik hükümleri saklı kalmak koşuluyla, bu maddenin on ve on birinci fıkralarında atıfta bulunulan konukçu bitkileri; ticaret, iş veya meslek dışında kendi kullanımı için edinen kişiler için söz konusu bitkilerin hareketi sırasında bitki pasaportuna gerek yoktur.

(13) On ila on ikinci fıkralardaki hükümler saklı kalmak koşuluyla, *Juglans regia* L., *Olea europaea* L., *Prunus amygdalus* Batsch, *P.amygdalus* × *P.persica*, *P.armeniaca* L., *P.avium* (L.) L., *P.cerasus* L., *P.domestica* L., *P.domestica* × *P.salicina*, *P.dulcis* (Mill.) D.A. Webb, *P.persica* (L.) Batsch ve *P.salicina* Lindley türlerine ait olan ve sınırlandırılmış alanların dışında yetiştirilen ve ömürlerinin en azından bir kısmını zararlılara karşı dayanıklı tesislerde geçirmiş olan, ön temel ana materyal ve ön temel materyallerin ülke içindeki hareketlerine, hareket öncesi mümkün olan en kısa süre içerisinde zararlı organizmanın varlığına yönelik olarak uluslararası standartlara uygun şekilde gerçekleştirilen görsel muayene, numune ve moleküler analiz işlemlerine tabi tutulmuşlarsa ve bitki pasaportu eşlik ediyorsa izin verilir.

(14) Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik hükümleri saklı kalmak koşuluyla, on üçüncü fıkrada atıfta bulunulan ön temel ana materyal ve ön temel materyalleri ticaret, iş veya meslek dışında kendi kullanımı için edinen kişiler için söz konusu bitkilerin hareketi sırasında bitki pasaportuna gerek yoktur.

İn vitro ortamda büyüyen belirlenmiş bitkilerin ülke içindeki hareketleri

MADDE 12 – (1) Bütün üretim dönemi boyunca in vitro ortamda büyümüş ve yaşamının en azından bir kısmını 7 nci maddeye göre oluşturulan sınırlandırılmış alanlarda geçiren belirlenmiş bitkiler yalnızca aşağıdaki şartları yerine getiren bir yerde büyümeleri halinde, sınırlandırılmış alanın dışına ve bulaşık alandan tampon bölgeye hareket edebilir:

- a) Bitki Pasaportu ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmeliğe göre kayıtlı olması,
- b) İlgili ISPM'ler göz önüne alınarak, sorumlu müdürlük tarafından zararlı organizma ve vektörlerinin bu yerde bulunmadığının belgelenmesi,
- c) Vektörler aracılığı ile zararlı organizmanın girişine karşı fiziksel koruma bulunması,
- ç) Yıllık olarak en az iki kere uygun zamanlarda resmi denetime tabi olması,
- d) Belirlenmiş bitkilerin büyüme dönemi boyunca, ne zararlı organizmanın belirtilerinin ne de vektörlerinin alanda bulunmaması veya şüpheli belirtilerin gözlemlendiği bitkilerde yapılan analizlerle zararlı organizmanın bulunmadığının doğrulanması.

(2) Birinci fıkrada atıfta bulunulan belirlenmiş bitkiler steril şartlar altında şeffaf konteynırlarda büyüyorsa ve aşağıdaki şartlardan birini karşılıyorsa sınırlandırılmış alanın dışına ve bulaşık alandan tampon bölgeye hareket edebilir:

- a) Tohumdan büyütülmesi,
- b) Ülke içerisinde zararlı organizmadan arı bir alanda yetiştirilen ve analizlerle zararlı organizmanın bulunmadığı tespit edilen ana bitkiden steril şartlarda çoğaltılması,
- c) Birinci fıkrada atıfta bulunulan şartların yerine getirildiği alanda büyüyen ve analizlerle zararlı organizmanın bulunmadığı tespit edilen ana bitkiden steril şartlarda çoğaltılması.

(3) Birinci fıkrada atıfta bulunulan belirlenmiş bitkiler, şeffaf konteynırlar ile zararlı organizmanın vektörleri ile bulaştırılmasını engelleyen steril şartlarda taşınır.

(4) Belirlenmiş bitkilere, Bitki Pasaportu ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkındaki Yönetmeliğe göre hazırlanan bitki pasaportu eşlik eder.

İzlenebilirlik

MADDE 13 – (1) Yaşamlarının en azından bir kısmında sınırlandırılmış alanda yetiştirilen veya sınırlandırılmış alan boyunca taşınan belirlenmiş bitkileri alan ve satan operatörler, tedarik edilen her bir partinin ve onu alan ve satan operatörün kaydını tutar.

(2) Ayrıca, birinci fıkra, hiçbir zaman sınırlandırılmış alanda yetiştirilmemiş olan *Coffea*, *Lavandula dentata* L., *Nerium oleander* L., *Olea europaea* L., *Polygala myrtifolia* L. ve *Prunus dulcis* (Mill.) D.A. Webb türlerinin ekimine yönelik bitkilerin temini için de geçerlidir.

(3) Operatörler, ilgili partinin kendilerine temin edildiği tarihten itibaren 3 yıl boyunca birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen kayıtları tutar.

(4) Birinci fıkrada belirtilen operatörler, kendileri tarafından tedarik edilen veya alınan her bir parti konusunda ilgili müdürlüğü derhal bilgilendirir. Bu bilgi, bitki pasaportunun menşei, gönderici, alıcı, varış yeri, bireysel seri numarası, hafta veya parti numarasını, ilgili lot ve miktarını içerir.

(5) Dördüncü fıkraya uygun olarak bilgileri alan sorumlu müdürlük derhal ilgili partinin varış yerinin sorumlu müdürlüğünü bilgilendirir.

(6) Talep üzerine müdürlükler, dördüncü fıkrada belirtilen bilgiyi Bakanlığa sağlar.

Belirlenmiş bitkilerin hareketleri hakkında resmi kontroller

MADDE 14 – (1) Müdürlükler, sınırlandırılmış alandan dışarı veya bulaşık alandan tampon bölgeye hareket eden belirlenmiş bitkiler üzerinde düzenli resmi kontroller yürütür. Bu kontroller en azından;

- a) Belirlenmiş bitkilerin bulaşık alanlardan tampon bölgelere taşındığı noktalarda,
- b) Belirlenmiş bitkilerin tampon bölgelerden sınırlandırılmamış alanlara taşındığı noktalarda,
- c) Tampon bölgedeki belirlenmiş bitkilerin varış yerlerinde,
- ç) Sınırlandırılmamış alanlardaki varış yerlerinde, gerçekleştirilir.

(2) Kontroller, belge kontrolünü ve belirlenmiş bitkilerin kimlik kontrolünü içerir ve belirlenmiş bitkilerin lokasyonuna, mülkiyetine veya onlardan sorumlu kişi veya tüzel kişiliğe bakılmaksızın gerçekleştirilir.

(3) Kontrollerin yoğunluğu; bitkinin zararlı organizmayı, bilinen veya potansiyel vektörlerini taşıma riski, partinin geldiği yer, bitkinin duyarlılık derecesi ve hareketten sorumlu operatörün bu Yönetmeliğe ve zararlı organizmayı eradike etmek ve koruma tedbirlerini almak gibi diğer tedbirleri almadaki uyumu dikkate alınarak belirlenir.

(4) Bu kontroller, 11 inci maddede getirilen şartların karşılanmadığını gösterdiğinde, kontrolleri gerçekleştiren müdürlük, uygunsuz bitkiyi mahallinde veya yakın bir lokasyonda derhal imha eder. Bu eylem, imha sırasında ve sonrasında, bitkinin taşıdığı zararlı organizmanın veya vektörünün yayılmasını önlemek için tüm gerekli tedbirler dikkate alınarak gerçekleştirilir.

Yetkilendirilmiş alanlar listesi

MADDE 15 – (1) Müdürlükler, 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak yetkilendirilmiş bütün alanların bir listesini oluşturur, günceller ve listeyi talep edilmesi durumunda Bakanlığa sunar.

(2) Müdürlüklerden alınan bilgilere dayanılarak Genel Müdürlük, yetkilendirilmiş alanların listesini oluşturur ve günceller.

Tedbirlere ilişkin raporlama ve bilgilendirme

MADDE 16 – (1) Müdürlükler 6, 7, 9, 10 ve 14 üncü maddelere uygun olarak alınmış tedbirler ve bu tedbirlerin sonuçlarına ilişkin bir raporu ve takip eden yılda alınacak her bir tedbirin programlandığı zamanı içeren bir planı her yıl 31 Aralık tarihine kadar Bakanlığa bildirir.

(2) Müdürlükler, 10 uncu maddeye uygun olarak koruma tedbirlerini uygulamaya karar vermeleri durumunda, koruma tedbirlerini, alınan veya alınması amaçlanan tedbirleri uygulamak için gerekçelerini derhal Bakanlığa bildirir.

(3) Müdürlükler, zararlı organizmanın varlığının tespiti halinde olası tehlikeleri hakkında tüm paydaşları bilgilendirerek farkındalık oluşturmakla yükümlüdür. Bu amaçla, liflet, broşür, afiş bastırılabilir ve internet sayfalarından bilgilendirme yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik, Xylella Yaprak Yanıklığı (*Xylella fastidiosa* (Wells et al)) ile mücadele hakkında 18/5/2015 tarihli ve 2015/789/AB sayılı Konsolide Komisyon Uygulama Kararı dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

İdari yaptırımlar

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanununun 38 inci maddesinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

A) Zararlı Organizmanın Avrupa ve Avrupa Dışındaki İzolatlarına Karşı Duyarlı Olduğu Bilinen Bitkilerin Listesi ('Belirlenmiş Bitkiler')

Acacia dealbata Link
Acacia longifolia (Andrews) Willd.
Acacia saligna (Labill.) H. L. Wendl.
Acer
Aesculus
Agrostis gigantea Roth
Albizia julibrissin Durazz.
Alnus rhombifolia Nutt.
Alternanthera tenella Colla
Amaranthus blitoides S. Watson
Ambrosia
Ampelopsis arborea (L.) Koehne
Ampelopsis cordata Michx.
Anthyllis hermanniae L.
Artemisia arborescens L.
Artemisia douglasiana Hook.
Artemisia vulgaris var. *heterophylla* (H.M. Hall & Clements) Jepson
Asparagus acutifolius L.
Avena fatua L.
Baccharis halimifolia L.
Baccharis pilularis DC.
Baccharis salicifolia (Ruiz & Pav.)
Bidens pilosa L.
Brachiaria decumbens (Stapf)
Brachiaria plantaginea (Link) Hitchc.
Brassica
Bromus diandrus Roth
Calicotome villosa (Poir.) Link
Callicarpa americana L.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Carex
Carya illinoensis (Wangenh.) K. Koch
Cassia tora (L.) Roxb.
Catharanthus
Celastrus orbiculata Thunb.
Celtis occidentalis L.
Cenchrus echinatus L.
Cercis canadensis L.
Cercis occidentalis Torr.
Cercis siliquastrum L.
Chamaecrista fasciculata (Michx.) Greene
Chenopodium album L.
Chenopodium quinoa Willd.
Chionanthus
Chitalpa tashkentensis T. S. Elias & Wisura

Cistus creticus L.
Cistus monspeliensis L.
Cistus salviifolius L.
Citrus
Coelorachis cylindrica (Michx.) Nash
Coffea
Commelina benghalensis L.
Conium maculatum L.
Convolvulus arvensis L.
Conyza canadensis (L.) Cronquist
Coprosma repens A. Rich
Cornus florida L.
Coronilla valentina L.
Coronopus didymus (L.) Sm.
Cynodon dactylon (L.) Pers.
Cyperus eragrostis Lam.
Cyperus esculentus L.
Cytisus scoparius (L.) Link
Cytisus villosus Pourr.
Datura wrightii Regel
Digitaria horizontalis Willd.
Digitaria insularis (L.) Ekman
Digitaria sanguinalis (L.) Scop.
Disphania ambrosioides (L.) Mosyakin & Clemants
Dodonaea viscosa Jacq.
Duranta erecta L.
Echinochloa crus-galli (L.) P. Beauv.
Encelia farinosa A. Gray ex Torr.
Eremophila maculata F. Muell.
Erigeron bonariensis L.
Erigeron sumatrensis Retz.
Eriochloa contracta Hitchc.
Erodium
Erysimum
Escallonia montevidensis Link & Otto
Eucalyptus camaldulensis Dehnh.
Eucalyptus globulus Labill.
Eugenia myrtifolia Sims
Euphorbia hirta L.
Euphorbia terracina L.
Fagopyrum esculentum Moench
Fagus crenata Blume
Ficus carica L.
Fragaria vesca L.
Fraxinus
Fuchsia magellanica Lam.
Genista corsica (Loisel.) DC.
Genista ephedroides DC.
Genista monspessulana (L.) L. A. S. Johnson
Genista x spachiana (syn. *Cytisus racemosus* Broom)

Geranium dissectum L.
Ginkgo biloba L.
Gleditsia triacanthos L.
Grevillea juniperina L.
Hebe
Hedera helix L.
Helianthus annuus L.
Helichrysum italicum (Roth) G. Don
Heliotropium europaeum L.
Hemerocallis
Heteromeles arbutifolia (Lindl.) M. Roem.
Hibiscus schizopetalus (Masters) J.D. Hooker
Hibiscus syriacus L.
Hordeum murinum L.
Hydrangea paniculata Siebold
Ilex vomitoria Sol. ex Aiton
Ipomoea purpurea (L.) Roth
Iva annua L.
Jacaranda mimosifolia D. Don
Juglans
Juniperus ashei J. Buchholz
Koelreuteria bipinnata Franch.
Lactuca serriola L.
Lagerstroemia indica L.
Laurus nobilis L.
Lavandula × *allardi* (syn. *Lavandula* × *heterophylla*)
Lavandula angustifolia Mill.
Lavandula dentata L.
Lavandula × *intermedia*
Lavandula stoechas L.
Ligustrum lucidum L.
Lippia nodiflora (L.) Greene
Liquidambar styraciflua L.
Liriodendron tulipifera L.
Lolium perenne L.
Lonicera japonica (L.) Thunb.
Ludwigia grandiflora (Michx.) Greuter & Burdet
Lupinus aridorum McFarlin ex Beckner
Lupinus villosus Willd.
Magnolia grandiflora L.
Malva
Marrubium vulgare L.
Medicago polymorpha L.
Medicago sativa L.
Melilotus
Melissa officinalis L.
Metrosideros
Modiola caroliniana (L.) G. Don
Montia linearis (Hook.) Greene
Morus

Myoporum insulare R.Br.
Myrtus communis L.
Nandina domestica Murray
Neptunia lutea (Leavenw.) Benth.
Nerium oleander L.
Nicotiana glauca Graham
Olea europaea L.
Origanum majorana L.
Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch.
Paspalum dilatatum Poir.
Pelargonium
Persea americana Mill.
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Phillyrea latifolia L.
Phoenix reclinata Jacq.
Phoenix roebelenii O'Brien
Pinus taeda L.
Pistacia vera L.
Plantago lanceolata L.
Platanus
Pluchea odorata (L.) Cass.
Poa annua L.
Polygala myrtifolia L.
Polygala x grandiflora nana
Polygonum arenastrum Boreau
Polygonum lapathifolium (L.) Delarbre
Polygonum persicaria Gray
Populus fremontii S. Watson
Portulaca
Prunus
Pyrus pyrifolia (Burm. f.) Nakai
Quercus
Ranunculus repens L.
Ratibida columnifera (Nutt.) Wooton & Standl.
Rhamnus alaternus L.
Rhus
Rosa californica Cham. & Schldl.
Rosa canina L.
Rosa x floribunda
Rosmarinus officinalis L.
Rubus
Rumex crispus L.
Salix
Salsola tragus L.
Salvia apiana Jeps.
Salvia mellifera Greene
Sambucus
Sapindus saponaria L.
Schinus molle L.
Senecio vulgaris L.

Setaria magna Griseb.
Silybum marianum (L.) Gaertn.
Simmondsia chinensis (Link) C. K. Schneid.
Sisymbrium irio L.
Solanum americanum Mill.
Solanum elaeagnifolium Cav.
Solanum lycopersicum L.
Solanum melongena L.
Solidago fistulosa Mill.
Solidago virgaurea L.
Sonchus
Sorghum
Spartium junceum L.
Spermacoce latifolia Aubl.
Stellaria media (L.) Vill.
Streptocarpus
Tillandsia usneoides (L.) L.
Toxicodendron diversilobum (Torr. & A. Gray) Greene
Trifolium repens L.
Ulmus
Umbellularia californica (Hook. & Arn.) Nutt.
Urtica dioica L.
Urtica urens L.
Vaccinium
Verbena litoralis Kunth
Veronica
Vicia faba L.
Vicia sativa L.
Vinca
Vitis
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra L.
Xanthium spinosum L.
Xanthium strumarium L.

B) Avrupa Birliğinde Zararlı Organizmaya Karşı Duyarlı Olduğu Tespit Edilmiş Olan Bitkilerin Listesi

Bu liste aşağıda belirtilen Avrupa Birliğine ait çevrimiçi bağlantıda sürekli güncellenmektedir.
http://ec.europa.eu/food/plant/plant_health_biosecurity/legislation/emergency_measures/xylella-fastidiosa/susceptible_en

***Xylella fastidiosa* subsp. *fastidiosa* 'ya karşı duyarlı olduğu bilinen konukçu bitkiler**

Cistus monspeliensis L.
Erysimum
Juglans regia L.
Prunus avium L.
Streptocarpus
Vitis vinifera L.

***Xylella fastidiosa* subsp. *multiplex*'e karşı duyarlı olduğu bilinen konukçu bitkiler**

Acacia dealbata Link
Acacia saligna (Labill.) Wendl
Acer pseudoplatanus L.
Anthyllis hermanniae L.
Artemisia arborescens L.
Asparagus acutifolius L.
Calicotome villosa (Poiret) Link
Cercis siliquastrum L.
Cistus creticus L.
Cistus monspeliensis L.
Cistus salviifolius L.
Convolvulus cneorum L.
Coronilla glauca L.
Coronilla valentina L.
Cytisus scoparius (L.) Link
Cytisus villosus Pourr.
Euryops chrysanthemoides (DC.) B.Nord.
Ficus carica L.
Fraxinus angustifolia Vahl
Genista x spachiana (syn. *Cytisus racemosus* Broom)
Genista corsica (Loisel.) DC.
Genista ephedroides DC.
Grevillea juniperina R. Br.
Hebe
Helichrysum italicum (Roth) G. Don
Lavandula angustifolia Mill.
Lavandula dentata L.
Lavandula stoechas L.
Lavandula x allardii (syn. *Lavandula x heterophylla*)
Lavandula x intermedia
Lonicera japonica Thunb.
Medicago sativa L.
Metrosideros excelsa Sol. ex Gaertn.
Myrtus communis L.
Olea europaea L.
Pelargonium graveolens L'Hér
Phagnalon saxatile (L.) Cass.
Prunus avium (L.) L.
Prunus cerasifera Ehrh.
Prunus domestica L.
Prunus cerasus L.
Quercus suber L.
Rhamnus alaternus L.
Rosa canina L.
Spartium junceum L.
Westringia fruticosa (Willd.) Druce

***Xylella fastidiosa* subsp. *pauca*'ya karşı duyarlı olduğu bilinen konukçu bitkiler**

Acacia saligna (Labill.) Wendl
Asparagus acutifolius L.

Catharanthus
Chenopodium album L.
Cistus creticus L.
Dodonaea viscosa Jacq.
Eremophila maculata F. Muell.
Erigeron sumatrensis Retz.
Erigeron bonariensis L.
Euphorbia terracina L.
Grevillea juniperina L.
Heliotropium europaeum L.
Laurus nobilis L.
Lavandula angustifolia Mill.
Lavandula stoechas L.
Myrtus communis L.
Myoporum insulare R. Br.
Olea europaea L.
Pelargonium x fragrans
Phillyrea latifolia L.
Prunus avium (L.) L.
Rhamnus alaternus L.
Spartium junceum L.
Vinca
Westringia fruticosa (Willd.) Druce
Westringia glabra L.

***Xylella fastidiosa*'nın çeşitli alt türlerine karşı duyarlı olduğu bilinen konukçu bitkiler**

Calicotome spinosa (L.) Link
Cistus albidus L.
Coffea
Genista lucida Cambess.
Helicrysum stoechas (L.) Moench
Lavandula dentata L.
Lavandula x chaytorae
Nerium oleander L.
Polygala myrtifolia L.
Prunus dulcis (Mill.) D.A. Webb
Rosmarinus officinalis L.
Teucrium capitatum L.
Veronica elliptica L.

EK 2

Zararlı Organizmanın Alt Türünün İlgili Soyuna Karşı Hassas Olmayan Belirlenmiş Bitkilerin Alttürleri

Çeşitler	Çeşitlerin türleri	Zararlı organizmanın alt türleri
Cabernet Sauvignon	<i>Vitis vinifera</i> L.	<i>Xylella fastidiosasubsp. pauca</i> ST 53
Negroamaro	<i>Vitis vinifera</i> L.	<i>Xylella fastidiosasubsp. pauca</i> ST 53
Primitivo	<i>Vitis vinifera</i> L.	<i>Xylella fastidiosasubsp. pauca</i> ST 53